

Schmallenbergvirus in West-Europa

> Herman Scholten, Gezondheidsdienst voor Dieren (afdeling kleine herkauwers)

Vanaf eind november 2011 kwamen bij de GD Veekijker Kleine Herkauwers meldingen binnen over afwijkende lammeren op schapenbedrijven, verspreid over Nederland. Dierenartsen van de sector kleine herkauwers hebben de betreffende bedrijven bezocht en samen met de veehouder een vragenlijst ingevuld. De waargenomen afwijkingen varieerden van mild tot zeer ernstig. Het betrof zowel ram- als ooilammeren en in het geval van meerlingen waren niet altijd alle lammeren in de worp afwijkend. De meeste lammeren werden na een normale draagtijd geboren.

Afwijkende schapenlammeren

Naast afwijkende en normale lammeren zijn ook zogeheten 'domme' lammeren geboren die niet in staat waren te drinken. Zowel tijdens de dracht als tijdens het aflammeren zijn geen afwijkingen bij de ooien gezien. Lammeren zijn ingestuurd voor onderzoek door de GD en hersenweefselmonsters zijn verzameld voor virologisch onderzoek. Er werden verschillende afwijkingen gezien, zoals: verkorte samengetrokken spieren in één of meerdere ledematen (arthrogrypose), zijdelings afgeplatte borstkas, verdraaide nek (torticollis), bolling wervelkolom naar de zijkant (scoliose), wervelkolom bolt naar boven (kyphose), te korte onderkaak (brachygnathia inferior) en geringe tot onvoldoende ontwikkeling van de grote en kleine hersenen en het ruggenmerg. Ook kwamen bij de pasgeboren lammeren zenuwverschijnselen voor zoals rondjes lopen en blindheid.

Op basis van onderzoek lijken de aandoeningen bij de lammeren niet te worden veroorzaakt door tekorten in de voeding of vergiftigingen. Ook erfelijke factoren lijken onwaarschijnlijk.

Daarnaast is aanvullend onderzoek gedaan naar border disease, bovine virus diarrree (BVD virus) en blauwtong virus. Uit de voorlopige resultaten komt naar voren dat het zeer onwaarschijnlijk is dat de afwijkingen bij de lammeren door deze ziektes worden veroorzaakt.

Er zijn in december hersenmonsters opgestuurd naar het Centraal Veterinair Instituut in Lelystad. De hersenmonsters zijn onderzocht met een PCR test. In bijna de helft van de monsters werd een virus aangetroffen dat eerder in Duitsland was beschreven en het Schmallenbergvirus werd genoemd. De voorlopige bevindingen geven aan dat het Schmallenbergvirus de meest waarschijnlijke oorzaak is van de uitbraak van de afwijkingen bij lammeren die nooit eerder in Europa is beschreven.

Op de foto's hieronder zijn lammeren met aangeboren afwijkingen te zien.

Foto's: GD

Problemen bij runderen

Vorig jaar augustus/september meldden ruim 80 rundveebedrijven zich bij de GD met problemen met de koeien. De koeien hadden diarree, koorts en melkgiftdaling. De dieren herstelden spontaan en de oorzaak bleef onduidelijk. Deze problemen deden zich ook voor bij rundveebedrijven in Duitsland. Uit een deel van de bloedmonsters van de zieke koeien werd in Duitsland en later in Nederland het Schmallenbergvirus aangetoond. In de periode augustus/september vorig jaar, toen de problemen met de koeien zich voordeden, zijn de ooien gedekt waaruit later de eerste afwijkende lammeren zijn geboren.

Stand van zaken

Op het moment dat dit artikel op papier is gezet, neemt het aantal meldingen van bedrijven met afwijkende lammeren af en ook het aantal afwijkende lammeren op de bedrijven lijkt af te nemen. Op 20 december 2011 heeft staatssecretaris Bleker een meldingsplicht ingesteld om afwijkende lammeren en kalveren te melden bij de NVWA. Deze regel werd ingesteld om meer inzicht te krijgen in het verloop van de ziekte veroorzaakt door het Schmallenbergvirus. De meldplicht werd op 2 februari jl. uitgebreid met het verplicht stellen van meldingen van dieren die door middel van PCR bloedonderzoek positief zijn bevonden. Voorheen gold de meldplicht alleen voor afwijkende lammeren en kalveren.

Veel vragen over het Schmallenbergvirus kunnen nu nog niet worden beantwoord worden, maar onderzoek zal ertoe bijdragen om meer inzicht te krijgen in de onbeantwoorde vragen over het voor Europa nog vrij onbekende virus. Samenwerking tussen bedrijfsleven, overheid en onderzoeksinstituten zal daarbij nodig zijn.

GD Veekijker Kleine Herkauwers

Bij de GD Veekijker Kleine Herkauwers kan men dagelijks tussen drie en vijf uur terecht voor vragen over diergezondheid. Veehouders en dierenartsen maken hier veelvuldig gebruik van.

Telefoonnummer: 0900-1770 (optie 3)

Schoffel 16, 1648 GG De Goorn
Telefoon 0229-54 41 00
Telefax 0229-54 40 30
E-mail veno@veno-degoorn.nl

KLIJK OP ONZE WEBSITE: WWW.VENOSTAL.NL

De ideale schapen-stalinrichting

Voor al uw dagelijks gebruik van schapen- en lammerenhekwerken

VENO produceert een groot aantal speciale producten:

- Opzetruifjes
- Voerbanden
- Doorloopbaden
- Voerhekken
- Behandelingssystemen
- Schuilhokken
- Lammerenvoerbak
- Overwenbok
- Kraamhokken
- Hooiruiven
- Kantelaars
- Melkhekken

Wij leveren maatwerk!

Kijk op onze site voor:

Ingerichte stallen, VENO nieuws, Seizoensartikelen, Drinkbakken etc. etc.

www.venostal.nl

Engelse hooiruif 1,25 mtr

Schuilhok voor schapen en klein vee

Voergoot verhoogd

Dierenverblijf voor klein vee

